

Sam Drukker

Voor Sandra

1 Peertje, 2004
olieverf op hout, 15 x 23 cm

Sam Drukker

Een dunne huid

Schilderijen en werken op papier

2 Verdijving uit het paradijs, 2004
olieverf hout, (2x) 50 x 32 cm

8–11 Onno Maurer

Een dunne huid van Sam Drukker

14–16 Sim Visser

Kunstenaar van deze tijd

30–40 Sim Visser

Schilderen tegen vooroordelen

60–66 Sim Visser

**Een verkeerde keuze is beter dan
niet kiezen**

110–121 Sim Visser

**Het gaat om de échte interesse –
gesprek over een essay van John Berger**

153–158 **Biografie**

3 Zelfportret, 2008
olieverf en gemengde techniek op blauw paneel,
29 x 20 cm

4 Naar Matthijs Roling, 2004
olieverf op doek, 70 x 60 cm

5 Verboden voor Alishia, 2009
olieverf op paneel, 76 x 39 cm

Een dunne huid van Sam Drukker

In november 2010 werd Sam Drukker (Goes 1957) door kenners en publiek uitgeroepen tot “kunstenaar van het jaar”. Museum Flehite in Amersfoort maakte eerder tentoonstellingen van kunstenaars van het jaar en dus ontving Sam Drukker een uitnodiging om in het najaar van 2011 een representatieve selectie van zijn recentere werk te exposeren in de laatmiddeleeuwse behuizing van het Amersfoortse museum.

De tentoonstelling vormde een van de aanleidingen voor dit nieuwe boek over Sam Drukker. Ook zonder de titel “kunstenaar van het jaar” was Sams werk overigens van harte welkom geweest in Amersfoort, want een ‘Drukker show’ past uitstekend in het tentoonstellingsbeleid van Museum Flehite, dat zich, behalve op de geschiedenis van Amersfoort, richt op Nederlandse figuratieve schilderkunst: van Jongkind tot ... Sam Drukker.

Museum Flehite beheert de Collectie Kamerbeek, die uit twee delen bestaat. Het eerste deel omvat circa 250 werken uit de periode 1850 tot circa 1940. Deze collectie negentiende-eeuwse en klassiek moderne schilderkunst werd in 2007 gepresenteerd onder de titel “Jongkind tot Van der Leck”. Het tweede deel bestaat uit de voormalige bedrijfscollectie van het echtpaar Kamerbeek, getiteld: *De Queeste van de Argonaut*.

Het mythologische verhaal van Jason en de Argonauten werd door elf kunstenaars in even zoveel episodes uitgewerkt. Naast beeldhouwer Tony van der Vorst, werd aan tien realistisch werkende schilders gevraagd de zoektocht naar het Gulden Vlies te verbeelden. Schilders als Nico Heilijgers, Klaas Werumeus Buning, Douwe Elias en Pieter Pander namen deel aan dit project. Sam Drukker niet, maar hij had zeker niet mistaan in dit rijtje en had de opdracht uitstekend aangekund, want als iemand het vermogen heeft zich in te leven in een dramatische scène en op

overtuigende wijze de inspanningen en emoties van personages weet weer te geven, is het Sam Drukker!

Sam Drukker is een schilder van mensen: hij is een rasportrettist, een hoogbegaafd figuurschilder. Wie zijn karaktervolle, vaak op ongeprepareerde ondergronden geschilderde mensbeelden bekijkt, herkent het natuur-talent, dat ogenschijnlijk met het grootste gemak in hoog tempo vastlegt wat voor zijn

7 Portret, 2009
olieverf op hout, gemengde techniek, 39 x 38 cm

6 De verhuizing, 2003
olieverf op paneel, 50 x 66 cm

8 Zelfportret met ontblote schouder, 2004
olieverf op hout, 57 x 50 cm

ogen verschijnt. Sam Drukkers portretten bezitten een mate van natuurgetrouwheid en psychologische geladenheid, die sinds Rembrandt alleen door de grootste 'realisten' in ruim 350 jaar schilderkunst werd bereikt. In de moderne tijd zijn het naar de natuur werkende schilders als Isaac Israels en recenter: Lucian Freud, Eric Fischl en Marlene Dumas, met wie Sam zich verwant voelt. Allen schilders die de mens zonder mededogen, naakter dan naakt, weer

9 Portret op groen, 2005
olieverf op hout, 24 x 22 cm

durfden te geven. Voor al die schilders is de totale doorgronding van het onderwerp (het model) cruciaal, zo ook voor Sam Drukker, die zijn modellen tot op de huid nadert, of wellicht daar zelfs nog doorheen probeert te schilderen.

Het gemak waarmee hem dat af lijkt te gaan is deels bedrog: het vereist een volkomen beheersing van de schilderkunstige middelen en technieken. Het karakter van het model (beweeglijk, stijf, extrovert of introvert) moet immers op het platte vlak tot uitdrukking worden gebracht, en ja: “...er bestaat geen tube introvert”, merkt Sam broodnuchter op in het artikel *Schilderen tegen vooroordelen*, dat in dit boek is opgenomen.

Sam Drukker kruipt in de huid van het model, hij schildert tot op de huid en verslindt zijn onderwerp met huid en haar, om in de beeldspraak te blijven. Maar er is geen sprake van eenrichtingsverkeer. Sam Drukker staat zelf (figuurlijk) naakt tegenover het model. Hij is als schilder kwetsbaar, zijn eigen huid is eveneens dun en gevoelig. De transparantie van de huid van veel van zijn modellen (bekende en onbekende Nederlanders, zijn eigen familie en vrienden) wordt op de schilderijen zichtbaar als de ondergrond (linnen, hout, metaal) doorschijnt. Dat welhaast één worden met de materie is kenmerkend voor de kunstenaarsmentaliteit van Sam Drukker. Schilderkunst, theater, klassieke muziek (cantates van Bach); voor Sam Drukker is het ervaren en produceren van kunst een welhaast lijfelijke ervaring. De geest én het lichaam staan volledig in dienst van het artistieke proces. Tegelijkertijd vindt dat proces autonoom plaats en lijkt de

kunstenaar het besef van lichaam, plaats en tijd te verliezen. Los van een fysieke realiteit komt zijn schilderkunst echter niet, want het is juist de intensieve en directe verhouding tot de zichtbare werkelijkheid die het werk van schildersdier Sam Drukker kenmerkt.

In dit boek gaat Sim Visser, onder andere aan de hand van een essay over schilderkunst door John Berger, in gesprek met Sam Drukker. Sim Visser heeft al diverse teksten over de kunstenaar geschreven en behoort tot de grootste kenners van Sam Drukkers werk en kent diens innerlijke, artistieke drijfveren als geen ander. Sim Visser tekende ook voor een bijdrage over de kunstdocent Sam Drukker.

Uit de kunstenaars eigen pen vloeiden twee artikelen over zijn werkwijze en zijn houding ten opzichte van de schilderkunst van anderen.

Dit boek is ontegenzeggelijk een aanwinst voor de inmiddels substantiële Sam Drukker bibliotheek.

Onno Maurer

Directeur en conservator Museum Flehite

10 Levee, 2010
olieverf op hout, 27 x 38 cm

11 Tronie, 2008
gemengde techniek op hout, 25 x 19 cm

13 Timmermansoog, 2006
olieverf op paneel, 44 x 43 cm

12 Tronie, 2008
gemengde techniek op hout, 25 x 19 cm

14 Portret, 2011
olieverf/potlood op hout, 20,5 x 18,5 cm

Kunstenaar van deze tijd

Er is een stemmetje in me dat zegt dat kunst pas kunst is als niemand het begrijpt. Dat heeft te maken met het kunstklimaat in de jaren '60 en '70, de periode van mijn jeugd, de periode waarin ik volwassen werd en naar de kunstacademie ging.

Ik ben opgegroeid in een milieu waarin er veel aandacht was voor de kunst van de traditie, realistisch, mooi. Met mijn vader bezocht ik veilingen. Hij was een liefhebber van de Haagsche School en van Koekoek en verzamelde die ook. Op de Academie in Groningen was er in de jaren '70 een kleine, maar wel heel krachtige stroming, die het schilderen naar de natuur bevorderde met mensen als Röling, Van Loon, Pol, Van Voorn en Haanstra. Wij schilderden nog gewoon naakten, maar wanneer we ze exposeerden kregen we de feministes op ons dak. Wat wij deden en wat we ons toen ook realiseerden, was dat wij een in isolement

geraakte traditie voortzetten. De rest van de Academie was met heel andere dingen bezig. Zij omarmden de nieuwe kunststromingen die in de musea voor moderne kunst werden getoond. Ik was van het begin af aan ook in die kunst geïnteresseerd, maar wist ook duidelijk dat ik er niet toe behoorde, dat ik er buiten stond.

Wanneer ik kritiek kreeg op mijn werk, bijvoorbeeld dat het te gemakkelijk, te verhalend zou zijn, of kitsch, voelde ik me bijna automatisch schuldig over wat ik deed. Dan kwamen die jaren '60 weer voorbij. Overigens was het een kleine elite, die in de jaren '60 de dienst uitmaakte.

Nu is de wereld van de schilderkunst minder overzichtelijk. In feite kan alles. Het 'mag' ook weer dat je, zoals ik, naturalistisch werkt. Daar heb ik ook van geprofiteerd. Ik ben nu verkozen tot 'kunstenaar van het jaar 2011'. En ook dan komt dat stemmetje weer op, dat zegt: het is niet de officiële kunstkritiek die je heeft verkozen, maar het publiek.

Eerlijk gezegd heb ik weinig verbinding meer met het realisme zoals dat bijvoorbeeld door een jongere generatie Groningse schilders wordt beoefend. Mijn blik richt zich steeds meer naar het westen. Ik voel me bijvoorbeeld verwant met de Amerikaan Eric Fischl. Hij is alleen cynisch, terwijl ik een romanticus en een optimist ben. Dichter bij huis bewonder ik Eric Andriessen, Sam Dillemans, Pere Llobera, Antonio Lopez en Marlene Dumas. Het was voor mij goed om te merken dat ook op andere plaatsen mensen werken die realistisch zijn. Dat gaf mij de overtuiging dat ik wel degelijk meetelde. Nu doet het er voor mij niet zoveel meer toe. Het gaat om de oprechte interesse in het beeld!

15 Portret, 2003
krijt op gipsplaat, ø 37cm

16 Portret, 2003
krijt op gipsplaat ø 37cm